

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОМИСИЯ ЗА
ФИНАНСОВ НАДЗОР

СТ А Н О В И Щ Е

на Комисията за финансов надзор

по конституционно дело № 2 / 2004 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

С определение на Конституционния съд от 12 февруари 2004 г. Комисията за финансов надзор (КФН) е конституирана като заинтересована страна по конституционно дело № 2/2004 г., образувано по искане на 78 народни представители от XXXIX Народно събрание на Република България за установяване на противоконституционност на разпоредбата на § 81, т. 4 от Закона за изменение и допълнение на Кодекса за задължително обществено осигуряване (обн., ДВ, бр. 67/2003 г.), в частта, с която се изменя чл. 176, ал. 3 от същия кодекс.

Считаме, че искането е неоснователно, като прилагаме следните аргументи:

Оспорената разпоредба въвежда забрана инвестиционни имоти, притежание на фонд за допълнително пенсионно осигуряване да се ползват от пенсионноосигурителното дружество, което управлява фонда и от свързаните с него лица.

Не споделяме становището на вносителите на искането, че разпоредбата на § 81, т. 4 от Закона за изменение и допълнение на Кодекса за задължително обществено осигуряване е противоконституционна и измененият с нея текст на чл. 176, ал. 3 от Кодекса за социално осигуряване (КСО) ограничава свободната стопанска инициатива. В кодекса не съществува забрана инвестиционните имоти на фонд за допълнително пенсионно осигуряване да бъдат отдавани под наем и по този начин да бъдат реализирани доходи от тях. От друга страна, няма пречка пенсионноосигурителното дружество да ползва за свои нужди, придобити с негови средства имоти. Цитираната разпоредба на кодекса не допуска пенсионният фонд да отдава под наем свои инвестиционни имоти на управляващото го пенсионноосигурително дружество и с нея се цели защита на интересите на голям кръг от лица, предоставили за управление собствени парични средства.

От съществено значение е фактът, че пенсионният фонд е **отделно юридическо лице** и това му качество е изрично признато от закона (чл. 133, ал. 3 и чл. 214, ал. 5 от КСО). Характерен белег на това юридическо лице на първо място е неговото имущество, което се състои от вноските на осигурените лица, активите на фонда (инвестираните вноски) и доходът, реализиран от инвестиции. Вторият характерен белег е обстоятелството, че пенсионният фонд се създава и управлява, съгласно чл. 133,

ал. 1 и 2 и чл. 214, ал. 4 от КСО, от друго юридическо лице - пенсионноосигурителното акционерно дружество, а не от участващите в него осигурени лица. Пенсионноосигурителното дружество извършва дейност, свързана с привличане на парични средства от широк кръг лица и с управление на тези чужди средства, а приходите му основно се формират от таксите и удържките, които събира от осигурените лица в управляваните от него пенсионни фондове. Предвид правната конструкция на допълнителното пенсионно осигуряване, което се осъществява от две самостоятелни организационни образувания – пенсионноосигурителното дружество и управлявания от него пенсионен фонд и за да не бъдат накърнени правата на осигурените лица, действащото пенсионно законодателство съдържа разпоредби, които осигуряват защита на обществения интерес и целят да се предотврати конфликта на интереси, там където е възможно той да се появи. Такава е и разпоредбата на чл. 176, ал. 3 от КСО. Когато пенсионноосигурителното дружество ползва за свои нужди инвестиционен имот на пенсионния фонд (каквато практика съществуваше до изменението на посочения по-горе текст от кодекса) очевидно е налице противоречие между интереса на осигурените лица да извлекат максимална печалба от имота и интереса на акционерите на пенсионноосигурителното дружество да заплащат възможно най-нисък наем. В тези случаи съществува явен конфликт на интереси. При сключване на договор за наем, съгласно който инвестиционен имот, притежаван от пенсионен фонд се отдава под наем на пенсионноосигурителното дружество, управляващо фонда, договорът се подписва за наемодател и наемател от едно и също лице – представляващия пенсионноосигурителното дружество, който съгласно закона представлява и фонда. Това е предпоставка за договаряне на изгодни за управляващото дружество условия, които не са в интерес на осигурените лица. Практиката красноречиво доказва, че именно при такива сделки се нарушават пазарните принципи. С крупни средства на пенсионните фондове се строят или купуват луксозни офиси, които се ползват от пенсионноосигурителните дружества, носят минимален доход на пенсионните фондове и не изпълняват предназначението си на инвестиционни имоти, което от друга страна има за последица накърняване на легитимните интереси на осигурените лица. В подкрепа на твърдението си привеждаме следните примери:

1. Нереално нисък наем

С активите на три фонда за допълнително пенсионно осигуряване, управлявани от едно пенсионноосигурително дружество са закупени идеални части от офис-сграда в центъра на София. Притежаваните от пенсионните фондове идеални части от сградата са отдадени под наем на управляващото ги дружество. От справките и финансовите отчети към 30.09.2003 г. е видно, че за тези инвестиции се отчита минимален доход. Ако се разгледа инвестицията на доброволния пенсионен фонд в инвестиционен имот, данните са следните:

1. Цена на придобиване на инвестиционния имот	554 382 лв.
2. Общо приходи от наем на инвестиционния имот за 2003 г.	6 251 лв., в
Т.ч.	
2.1. приходи от наем на инвестиционния имот за периода от 01.01.- 30.11.2003 г.	5 800 лв.
2.2. очаквани приходи от наем за периода от 01.12.- 31.12.2003 г. при курс на долара за 31.12.2003г. - 1,54860 лв.	451 лв.
3. Общо разходи за инвестиционния имот през 2003 г.	5 326 лв.,

В Т.ч.

3.1. разходи за данък сгради и такса смет за 2003 г.	4 703 лв.
--	-----------

3.2. застраховка на инвестиционния имот за 2003 г.	623 лв.
4. Годишен доход за 2003 г. от инвестиционния имот	925 лв.

За съпоставка може да се посочи, че едногодишен срочен депозит на стойността на инвестиционния имот в размер на 554 382 лв., при лихва от 6% годишно носи годишен доход в размер от съответно 33 263 лв.

2. Заплащане на дължимия данък върху добавената стойност (ДДС) от средства на фонда

Фонд за допълнително доброволно пенсионно осигуряване, управляван от пенсионноосигурително дружество притежава инвестиционен имот, ползвателите на който са управляващото дружество и свързани с него лица. Съгласно договорите за наем определеният в тях размер на наема не включва ДДС, т.е. представлява чиста сума за получаване от фонда. След сключването на договорите за наем доброволният фонд е регистриран от управляващото дружество по ЗДДС. Тъй като не е в интерес на управляващото дружество да сключи анекс към договора за наем и да поеме дължимия данък, от момента на регистрацията от договорената сума на месечния наем започва да се приспада размера на дължимия към републиканския бюджет ДДС. Следователно ежесечно реализираният доход на пенсионния фонд от отдаването под наем на имота се намалява с начисления ДДС, с което се нарушават интересите на осигурените лица.

Посочените аргументи и примери показват ясно, че разпоредбата на § 81, т. 4 от Закона за изменение и допълнение на Кодекса за задължително обществено осигуряване не се отклонява от принципите, установени в Конституцията на Република България, не ограничава стопанската инициатива и пазарните принципи, а защитава приоритетни за страната и обществото интереси и гарантира правата на лицата, които се осигуряват във фондове за допълнително пенсионно осигуряване.

По изложените съображения считаме, че искането за обявяване на противоконституционност на разпоредбата на § 81, т. 4 от Закона за изменение и допълнение на Кодекса за задължително обществено осигуряване, в частта, с която се изменя чл. 176, ал. 3 от същия кодекс е неоснователно и следва да бъде отхвърлено.

С уважение:

ПРЕДСЕДАТЕЛ

А. Апостолов